

**Onveilige Ruimtes:
De Opgang van Antisemitisme
in de Nederlandse Academische Wereld**

**Bevindingen van een studie naar de ervaringen
van Joodse en Israëlische studenten en medewerkers
tijdens de protesten na 7 oktober**

Eliyahu Sapir en Amanda Kluveld
Met Chaim Benistant en Daniëlle van Lijf

7 Oktober 2024

Abstract

Dit rapport werpt een kritisch licht op de verontrustende toename van vijandigheid en haat in het Nederlandse hoger onderwijs na de Hamas-aanval op Israël op 7 oktober 2023. Joodse en Israëlische studenten en medewerkers hebben te maken gehad met een steeds vijandiger klimaat, met protesten die vaak escaleerden tot openlijk antisemitisme. Uit deze verslagen uit de eerste hand die in dit rapport worden gepresenteerd, blijkt dat instellingen er niet in slagen deze personen te beschermen, en dat zij noch adequate veiligheidsmaatregelen, noch de nodige ondersteuning bieden. In plaats daarvan hebben universiteiten, bewust of onbewust, bijgedragen aan een omgeving van angst en uitsluiting. Het doel van dit rapport is om dringende inzichten te bieden aan beleidsmakers, politieke leiders, media en het publiek, en de onmiddellijke noodzaak te benadrukken van actie om Joodse en Israëlische individuen op campussen te beschermen. Door deze ervaringen te documenteren en institutionele reacties te evalueren, probeert het rapport de ontwikkeling van gericht beleid te stimuleren dat antisemitisme aanpakt en een veiligere, meer inclusieve academische omgeving bevordert.

Trefwoorden: Antisemitisme, Joods, Israëlisch, haatzaaien, Veiligheid op de campus, Institutionele reactie, Sociale uitsluiting, Intimidatie, Hoger onderwijs, Inclusiviteit, Discriminatie, Protesten, Vrijheid van meningsuiting, Diversiteit, Campusklimaat.

Samenvatting

Belangrijkste bevindingen

- **Wijdverbreide onveiligheid:** De meeste Joodse en Israëlische studenten en medewerkers voelen een zekere mate van gevaar, wat aangeeft dat de huidige veiligheidsmaatregelen ontoereikend zijn.
- **Gemeenschappelijke ervaringen:** Anti-Israëlische/antizionistische uitlatingen, sociale uitsluiting en intimidatie zijn de meest voorkomende vormen van antisemitisme op campussen.
- **Institutionele ontkoppeling:** Er is een opmerkelijke kloof tussen de ervaringen van studenten en de acties van universiteiten, wat aantoont dat er behoefte is aan verbeterde institutionele reacties.
- **Variabiliteit tussen universiteiten:** De vormen van antisemitisme en de effectiviteit van reacties verschillen aanzienlijk per instelling.

Gevolgen

- **Evenwicht tussen academische vrijheid en veiligheid:** Universiteiten moeten de uitdaging aangaan om de vrijheid van meningsuiting te waarborgen en tegelijkertijd de veiligheid van studenten en personeel te beschermen.
- **Institutionele paraatheid:** Veel universiteiten worden gezien als slecht voorbereid om antisemitisme aan te pakken, waardoor studenten zich kwetsbaar voelen.
- **Risico's voor sociale cohesie:** Hoge niveaus van sociale uitsluiting dreigen de polarisatie op de campus te vergroten en het intercultureel begrip te verminderen.
- **Reputatierisico:** Universiteiten die er niet in slagen antisemitisme aan te pakken, kunnen reputatieschade oplopen, wat gevolgen heeft voor werving en behoud van studenten en medewerkers.

Aanbevelingen

- Ontwikkel een alomvattend antisemitismebeleid met nultolerantie en handhaaf de eigen (huis)regels
- Verbeter de meldings- en responssystemen voor antisemitische incidenten.
- Werk proactief samen met Joodse en Israëlische studentengroepen om de dialoog te bevorderen.
- Stel evenwichtige richtlijnen op voor campusactivisme om de vrijheid van meningsuiting te beschermen en tegelijkertijd haatzaaiende uitlatingen te voorkomen.
- Voer regelmatig klimaatbeoordelingen op de campus uit om de voortgang te monitoren.
- Werk samen met Joodse organisaties en andere belanghebbenden om antisemitisme te bestrijden.
- Verbeter de ondersteunende diensten voor studenten en medewerkers die getroffen zijn door antisemitisme.

Achtergrond

In de nasleep van de grootschalige aanval van Hamas op Israël vanuit de Gazastrook op 7 oktober 2023 wordt het Nederlandse hoger onderwijs geconfronteerd met toenemende uitdagingen op het gebied van veiligheid en inclusiviteit, met name voor Joodse en Israëlische studenten en medewerkers. Deze zorgen werden versterkt door de opkomst van "pro-Palestijnse" protesten, waarvan sommige ernstige veiligheidsproblemen met zich mee brachten bij instellingen zoals de Universiteit van Amsterdam (UvA).

Als reactie hierop is Onderwijs Community Nederland (OCNL/Studeerveilig) opgericht door Chaim Benistant en Daniëlle van Lijf als een initiatief gericht op het vergroten van de veiligheid in het hoger onderwijs en het aanpakken van antisemitisme en andere vormen van discriminatie. Voor dit rapport waren Benistant en Van Lijf verantwoordelijk voor het vinden en werven van respondenten, evenals het betrekken van relevante belanghebbenden. Zij zorgden voor brede deelname aan het onderzoek om een veilige en inclusieve academische omgeving te creëren.

Om beleidsaanbevelingen te onderbouwen, werkte OCNL samen met belangrijke organisaties, waaronder het Centraal Joods Overleg (CJO), het Centrum voor Informatie en Documentatie over Israël (CIDI), de nationale Joodse studentenorganisatie IJAR en StandWithUs Nederland. Door gebruik te maken van (besloten) sociale mediaplatforms ontwikkelde en verspreidde het team van 2 september tot 9 september 2024 een open vragenlijst onder Joodse en Israëlische gemeenschappen. Deze enquête was bedoeld om de ervaringen van studenten en medewerkers tijdens de protesten van het voorgaande academiejaar te beoordelen, de impact op hun welzijn te onderzoeken en te evalueren hoe hoger-onderwijsinstellingen op hun zorgen reageerden. Een pilotstudie die werd uitgevoerd van 28 augustus tot 30 augustus 2024, maakte aanpassingen mogelijk voordat de volledige studie werd gestart.

De voorbereiding en analyse van de gegevens, inclusief het schrijven van dit rapport, werden geleid door dr. Eliyahu Sapir en dr. Amanda Kluveld. Om de vergelijkbaarheid van deze resultaten met andere bevindingen te verbeteren, is het team momenteel bezig met het classificeren van de gegevens in verschillende maatregelen van antisemitisme, met behulp van zes belangrijke definities. Deze aanpak waarborgt de integriteit en nauwkeurigheid van het onderzoek en legt een robuuste basis voor de conclusies van het rapport.

Tijdljn van belangrijke gebeurtenissen

- 7 oktober 2023: De aanval op Israël door Hamas en de doortastende militaire reactie van Israël, gevolgd door anti-Israël protesten in hoger onderwijsinstellingen in Nederland en elders.
- 5-23 augustus 2024: Opzet van de studie.
- 28-30 augustus 2024: Pilot.
- 2 september 2024: Opening van het academiejaar 2024-2025.
- 2-9 september 2024: Uitvoering van het onderzoek.

Introductie

Het landschap van het hoger onderwijs in Nederland is ingrijpend beïnvloed door recente wereldwijde gebeurtenissen, met name na de aanval van Hamas op Israël op 7 oktober 2023 en de daaropvolgende militaire reactie van Israël. Deze gebeurtenissen hebben weerklink gevonden op de Nederlandse universiteiten en complexe kwesties van veiligheid, inclusiviteit en de grenzen van het academische discours naar voren gebracht. Dit rapport biedt een uitgebreid onderzoek naar de ervaringen van Joodse en Israëlische studenten en medewerkers binnen Nederlandse hoger-onderwijsinstellingen tijdens deze turbulente periode.

De studie heeft tot doel een evidence-based beoordeling te geven van de uitdagingen waarmee Joodse en Israëlische leden van de academische gemeenschap worden geconfronteerd. Door gebruik te maken van rigoureuze kwalitatieve onderzoeksmethoden, zijn we verder gegaan dan anekdotische verslagen en hebben we een gedetailleerde, genuanceerde analyse gepresenteerd van hun ervaringen in het leven op de campus. Onze bevindingen laten een gecompliceerd en verontrustend beeld zien, dat serieuze aandacht vereist van universitaire besturen, beleidsmakers en het bredere publiek.

Veel Joodse en Israëlische studenten en medewerkers hebben gemeld zich onveilig of onwelkom te voelen, vooral in de context van protesten en debatten rond het Israëlisch-Palestijnse conflict. Deze ervaringen variëren van subtiele vormen van uitsluiting tot openlijke uitingen van vijandigheid, die kritische vragen oproepen over de balans tussen vrijheid van meningsuiting en de verantwoordelijkheid van instellingen om een veilige leeromgeving voor alle studenten te bieden.

Het is belangrijk om deze bevindingen met een open geest te benaderen, in het besef dat percepties van antisemitisme zeer persoonlijk zijn en worden gevormd door verschillende factoren. Ons doel is niet om de kwestie te overdrijven of te sensationaliseren, maar om een duidelijk, feitelijk en uit de eerste hand verslag te geven van de gerapporteerde ervaringen. We erkennen dat sommige lezers vraagtekens kunnen zetten bij de signalen van antisemitisme in het Nederlandse hoger onderwijs. Om dit aan te pakken, hebben we onze bevindingen zorgvuldig gecontextualiseerd, gedetailleerde methodologische uitleg gegeven en de gegevens transparant gepresenteerd voor kritisch onderzoek.

Dit rapport is bedoeld om geïnformeerde discussies op gang te brengen en de beleidsontwikkeling te begeleiden. Door licht te werpen op de geleefde ervaringen van Joodse en Israëlische studenten en medewerkers, willen we bijdragen aan een meer inclusieve en rechtvaardige academische omgeving. De hier gesignaleerde uitdagingen zijn niet uniek voor

Nederland, maar weerspiegelen bredere mondiale spanningen. Onze bevindingen kunnen daarmee waardevolle inzichten bieden voor instellingen en beleidsmakers buiten de Nederlandse grenzen. We moedigen lezers aan om kritisch om te gaan met de gepresenteerde informatie en na te denken over de implicaties ervan voor de principes van academische vrijheid, diversiteit en inclusie die fundamenteel zijn voor het hoger onderwijs. De ervaringen die in dit rapport zijn gedocumenteerd, vragen om een doordachte overweging van hoe universiteiten beter kunnen navigeren door de complexe kruispunten van identiteit, politiek en onderwijs in een steeds meer geglobaliseerde wereld.

We hopen dat dit rapport een constructieve dialoog zal katalyseren en zal inspireren tot concrete acties, zodat alle leden van de academische gemeenschap, ongeacht hun achtergrond of overtuigingen, hun educatieve en professionele doelen kunnen nastreven in een omgeving van wederzijds respect en begrip.

Opzet en werkwijze

Deze studie maakt gebruik van een alomvattende methodologische benadering om de complexe en veelzijdige ervaringen van Joodse en Israëliëse studenten en medewerkers aan Nederlandse universiteiten vast te leggen, met een bijzondere focus op het klimaat na de aanslagen op Israël op 7 oktober 2023. Onze methodologie erkent de gevoelige en subjectieve aard van antisemitische incidenten en vermijdt opzettelijk rigide aannames, waardoor de authentieke en genuanceerde verzameling van ervaringen mogelijk is. Het doel is om directe getuigenissen van de getroffenen te verzamelen, waardoor een gedetailleerd inzicht wordt verkregen in de vijandigheid waarmee ze worden geconfronteerd in universitaire omgevingen. In dit onderzoek staat het perspectief van het slachtoffer centraal, in lijn met de nieuwste inzichten en internationale best practices, zoals die te zien zijn in onderzoek naar racisme of seksueel misbruik.

We gebruikten een doelgerichte steekproefstrategie, specifiek gericht op Joodse en Israëliëse personen die verbonden zijn aan universiteiten in Nederland. Deze focus op de academische omgeving komt op het juiste moment, aangezien universiteiten centrale arena's zijn geweest voor recente protesten tegen Israël, die velen binnen de Joodse en Israëliëse gemeenschappen beschouwen als het overschrijden van de grens naar antisemitisme. Door ons op deze populatie te richten, willen we de specifieke vormen van discriminatie belichten, die kunnen verschillen van die in de bredere samenleving. De oproep om deel te nemen aan het onderzoek werd gedeeld via de sociale mediaplatforms van verschillende Joodse gemeenschapsorganisaties, wat zorgde voor een breed maar relevant bereik.

De vragenlijst bestond uit 18 vragen, waaronder vier achtergrondvragen over de onderwijsinstellingen, rollen, leeftijd en het geslacht van de respondenten. Vervolgens werden dertien open vragen gebruikt, waarbij respondenten werden uitgenodigd om hun ervaringen te delen ende impact die deze ervaringen

hadden op hun dagelijks leven te beschrijven. Ook werd gevraagd naar hoe zij de reacties en maatregelen van de universiteit beoordeelden en naar hun ervaren gevoel van veiligheid. Tevens vroegen we naar de eventuele ondersteuning die ze zochten. Daarnaast hebben we een 11-puntsschaal opgenomen voor respondenten om het niveau van gevaar dat ze voelden te evalueren. In dit rapport richten we ons op de twee belangrijkste open vragen, die betrekking hebben op de ervaringen van respondenten en wat universiteiten (en hoge scholen) deden om de situatie aan te pakken. Andere bevindingen zullen beschikbaar komen nadat de verwerking van de gegevens is voltooid.

De oproep tot deelname aan het onderzoek werd op 2 september 2024 om 12.00 uur verspreid via besloten WhatsApp-groepen die worden beheerd door verschillende Joodse organisaties. In totaal waren er 448 unieke toegangen tot de vragenlijst, wat resulteerde in 165 voltooide interviews. Aan de hand van de open vragen leverden de respondenten gedetailleerde getuigenissen van bijna 100.000 woorden.

Deze rijke gegevens bieden diepgaande inzichten in de ervaringen van respondenten die het afgelopen academische jaar getuige waren van de toename van vijandigheid en de reacties van hun universiteiten op deze zorgwekkende trend. Daarbij werden persoonlijke reflecties vastgelegd die gestructureerde enquêtes mogelijk over het hoofd zien. Elke deelnemer werd uitgenodigd om zijn ervaringen vrijuit te delen, zonder te worden beperkt door vooraf gedefinieerde definities of categorieën van antisemitisme. De antwoorden die licht werpen op hoe antisemitisme zich manifesteert in het Nederlandse hoger onderwijs, werden behandeld met de gedetailleerdheid die typerend is voor diepte-interviews. Deze aanpak zorgt ervoor dat de gegevens een breed spectrum aan ervaringen weerspiegelen, van openlijke vijandigheid tot subtielere uitsluiting en marginalisering.

Gezien de grote hoeveelheid kwalitatieve gegevens hebben we een hybride analytische aanpak gebruikt die machine learning-technieken combineert met menselijk toezicht. Deze tweeledige strategie optimaliseert zowel de diepte als de breedte van de analyse en zorgt ervoor dat relevante thema's worden geïdentificeerd met behoud van de emotionele en contextuele integriteit van de antwoorden.

Machine learning-technieken, zoals semantische analyse en onderwerpmodellering, werden gebruikt om systematisch terugkerende thema's, patronen en semantische relaties binnen de gegevens te identificeren. Dit geautomatiseerde proces zorgde voor een efficiënte verwerking van de dataset, waarbij belangrijke thema's zoals antisemitische ervaringen en institutionele reacties werden benadrukt. Hoewel deze technieken een waardevol overzicht boden, voerden menselijke analisten een tweede, meer genuanceerde beoordeling van de antwoorden uit. Deze stap was cruciaal om ervoor te zorgen dat de emotionele toon, culturele context en subjectieve ervaringen nauwkeurig werden geïnterpreteerd.

Menselijke beoordelaars hebben de door de machine gegenereerde categorieën geverifieerd en aangepast om de werkelijke beschreven ervaringen beter weer te geven, rekening houdend met de complexiteit van het onderwerp. Deze tweeledige aanpak zorgde zowel voor de systematische nauwkeurigheid van de geautomatiseerde inhoudsanalyse als voor de empathische gevoeligheid die nodig is voor kwalitatief onderzoek. Door technologie te integreren met menselijke expertise, hebben we zowel brede trends als individuele nuances in de gerapporteerde ervaringen vastgelegd.

Hoewel dit onderzoek waardevolle inzichten biedt in de ervaringen van Joodse en Israëlische studenten en medewerkers aan Nederlandse universiteiten, is het belangrijk om de beperkingen ervan te erkennen en de bevindingen in een bredere context te plaatsen. Onze steekproef van 165 respondenten, hoewel substantieel voor kwalitatief onderzoek, is statistisch gezien niet representatief voor de gehele Joodse en Israëlische bevolking in het Nederlandse hoger onderwijs. Dit geldt met name voor instellingen met zeer weinig respondenten, waar de betrouwbaarheid van vergelijkende analyses beperkt kan zijn.

De gerapporteerde percentages moeten worden gezien als inzichten in patronen en trends, die een inkijkje geven in de ervaringen van respondenten in dit onderzoek en de relatieve frequentie van bepaalde incidenten binnen deze groep benadrukken. Deze percentages geven een idee van de nadruk die respondenten in deze context op bepaalde ervaringen legden, maar mogen niet worden opgevat als een weergave van de prevalentie van deze ervaringen op alle universiteiten of onder alle Joodse of Israëlische studenten en medewerkers.

Zelfselectiebias is een andere mogelijke beperking. Degenen die antisemitisme hebben ervaren, waren mogelijk meer gemotiveerd om deel te nemen, waardoor de resultaten mogelijk in de richting van meer negatieve ervaringen werden scheefgetrokken. Om dit te beperken, hebben we ons ingespannen om een breed scala aan respondenten te bereiken, inclusief degenen die mogelijk niet direct antisemitisme hebben ervaren, door de enquête te verspreiden over verschillende sociale-mediaplatforms en deelname van individuen met verschillende perspectieven aan te moedigen. Bovendien bevatten de antwoorden zowel negatieve als positieve ervaringen, waardoor een evenwichtiger beeld van de universitaire omgeving mogelijk is.

Een andere beperking is recall bias. Aangezien respondenten werd gevraagd om na te denken over ervaringen van het afgelopen academische jaar, kan hun vermogen om zich details nauwkeurig te herinneren zijn beïnvloed, met name met betrekking tot de timing en ernst van incidenten.

De timing van deze studie is ook van cruciaal belang. We concentreerden ons op de periode na de aanslagen van 7 oktober en de daaropvolgende protesten, een tijd van verhoogde spanningen. Hoewel deze focus belangrijke inzichten biedt in een kritieke periode, weerspiegelt het mogelijk niet volledig de dagelijkse ervaringen van Joodse en Israëlische studenten en personeel. Toekomstig onderzoek zou baat kunnen hebben bij een longitudinale benadering om vast te leggen hoe deze ervaringen zich in de loop van de tijd ontwikkelen.

Het is ook belangrijk op te merken dat deze studie gebaseerd is op de eigen interpretaties van de respondenten van wat antisemitisme is. Hoewel deze benadering ons in staat stelt om geleefde ervaringen vast te leggen, kan het inconsistenties introduceren in de manier waarop incidenten als antisemitisch worden geclassificeerd.

Tot slot, hoewel onze focus op Nederlandse universiteiten waardevolle inzichten biedt in deze specifieke context, kunnen internationale vergelijkingen een breder perspectief bieden. Begrijpen of de hier

gerapporteerde ervaringen uniek zijn voor Nederland of een weerspiegeling zijn van bredere wereldwijde trends, zou ons begrip van het probleem vergroten.

Door deze beperkingen en contextuele factoren te erkennen, streven we ernaar een transparante en genuanceerde interpretatie van onze bevindingen te bieden. De ervaringen en percepties die in dit onderzoek worden gerapporteerd, zijn reëel en significant en bieden belangrijke inzichten in de uitdagingen waarmee Joodse en Israëliëse studenten en medewerkers aan Nederlandse universiteiten worden geconfronteerd. Ze moeten echter worden begrepen als onderdeel van een complexe en veelzijdige situatie die voortdurend onderzoek en aandacht vereist.

Bevindingen

Waargenomen gevaar voor Joodse en Israëlsche studenten en medewerkers

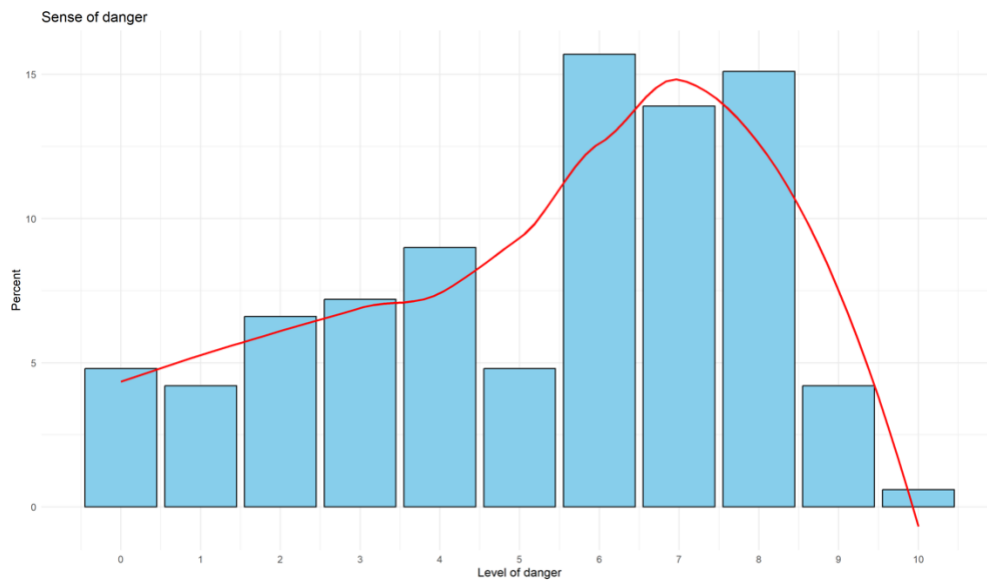
Ervaren gevaar verwijst naar het subjectieve veiligheidsgevoel van de respondenten, gevormd door hun persoonlijke ervaringen en het bredere campusklimaat. Het begrijpen van deze percepties is cruciaal voor het identificeren van potentiële bedreigingen en het sturen van beleid gericht op het bevorderen van een veiligere, meer inclusieve omgeving. Om de waargenomen veiligheid van Joodse en Israëlsche studenten en medewerkers te meten, werd de respondenten gevraagd om hun gevoel van gevaar binnen hun universitaire omgeving te beoordelen op een schaal van 0 tot 10, waarbij 0 staat voor "helemaal niet gevaarlijk" en 10 voor "extreem gevaarlijk". Een score van 5 werd als middelpunt gebruikt: beoordelingen onder de 5 duiden op een gevoel van veiligheid, terwijl scores boven de 5 een toenemend niveau van waargenomen gevaar weerspiegelden.

De vraag die de geïnterviewden beantwoordden was: ***"Op een schaal van 0 tot 10, waarbij 0 'helemaal niet gevaarlijk' betekent en 10 'extreem gevaarlijk', hoe zou u het gevaarsniveau voor Joodse studenten en medewerkers aan uw universiteit beoordelen?"***

Belangrijkste bevindingen:

- 63,4% van de ondervraagden ziet een zekere mate van gevaar voor Joodse studenten en medewerkers in hun universitaire omgeving (scores van 5-10).
- 51,8% valt binnen het bereik van matig gevaar (scores van 6-8), wat wijst op aanhoudende en aanzienlijke bezorgdheid.
- Iets meer dan 5% vindt hun omgeving zeer gevaarlijk (scores van 9 of 10).
- 36,6% gaf aan zich veilig te voelen, waarbij 5,6% hun omgeving als volkomen veilig beoordeelde.
- De meerderheid beschouwt de campus als een omgeving die reële, voortdurende risico's met zich meebrengt en van invloed is op het dagelijks leven en het welzijn.

Waargenomen niveau van gevaar

Iets meer dan een derde van de respondenten (36,6%) voelde weinig tot geen gevaar, met scores van 4 of lager. Hiervan gaf 5,6% aan zich volledig veilig te voelen (score van 0), terwijl 10,5% hun omgeving een 4 gaf, wat de bovengrens van de ervaren veiligheid vertegenwoordigt. Nog eens 5,6% selecteerde er 5, wat een neutrale positie weerspiegelt - noch duidelijk veilig, noch gevaarlijk. Deze groep omvat waarschijnlijk mensen met gemengde of onzekere gevoelens over de veiligheid op de campus voor Joodse en Israëlische studenten en medewerkers.

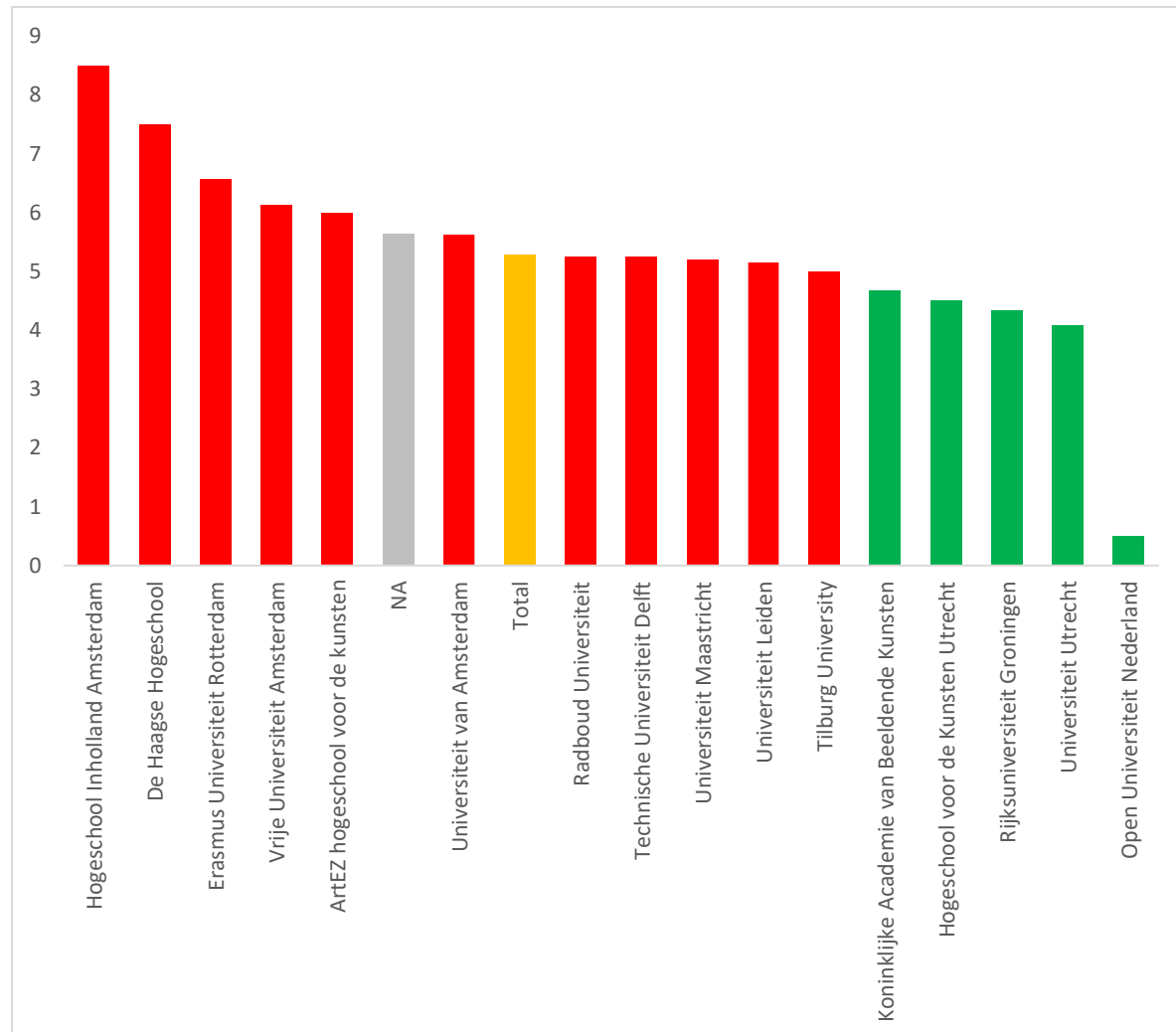
De meerderheid van de respondenten (63,4%) meldde echter een zekere mate van gevaar, met scores variërend van 6 tot 10. De meeste van deze reacties vielen binnen het gematigde gevaarbereik (6-8) en vertegenwoordigden meer dan de helft van de deelnemers. Dit geeft aan dat de bezorgdheid over de veiligheid zowel aanhoudend als aanzienlijk is, en boven licht ongemak uitstijgt tot niveaus die het dagelijks leven en het welzijn op de campus kunnen beïnvloeden. Deze respondenten ervaren meer dan alleen onbehagen, ze zien hun hoger onderwijsinstelling als een omgeving met reële, voortdurende risico's voor Joodse en Israëlische studenten en medewerkers.

Een kleiner deel, iets meer dan 5%, beoordeelde de campus als zeer gevaarlijk, met scores van 9 of 10. Hoewel dit een minderheid is, onderstreept het dat er een deel van de bevolking is dat een ernstig gevoel van dreiging of angst voelt in hun academische omgeving.

De algemene verdeling van de antwoorden, waarbij de meerderheid zich concentreert op de bovenkant van de schaal (scores boven de 5), suggereert dat de meeste respondenten een aanzienlijk risico of

bezorgdheid waarnemen voor Joodse en Israëlische studenten en personeel, wat een algemeen gevoel van gevaar of onbehagen in de academische omgeving versterkt.

Waargenomen niveau van gevaar door academische instelling

Belangrijkste bevindingen:

- Verschillende universiteiten, met name die met een grotere Joodse bevolking, melden grote zorgen over de veiligheid.
- Joods/Israëlische studenten en medewerkers van instellingen als de Erasmus Universiteit Rotterdam en de Vrije Universiteit Amsterdam geven aan dat ze een matig niveau van waargenomen gevaar ervaren.
- "Bij universiteiten met lagere scores, zoals de Universiteit van Amsterdam, gaven de meeste respondenten nog steeds aan zich bewust te zijn van mogelijke risico's, ondanks dat ze lagere algemene gevaarniveaus rapporteerden." Sommige instellingen, zoals de Universiteit Utrecht en de Rijksuniversiteit Groningen, vertonen lage waargenomen gevaarsniveaus, wat wijst op een veiligere omgeving voor Joodse en Israëlische individuen.

- *"De clustering van hogere gevaarscores bij instellingen met mogelijk grotere Joodse gemeenschappen - gebaseerd op het hogere aantal respondenten - suggereert dat recente gebeurtenissen de perceptie van veiligheid op deze campussen aanzienlijk hebben beïnvloed."*

De analyse van het waargenomen gevaar voor Joodse en Israëlsche studenten en personeel van verschillende universiteiten wijst op opmerkelijke zorgen, met name bij instellingen met een grotere Joodse en Israëlsche bevolking.

Aan de **Erasmus Universiteit Rotterdam** was het gemiddelde waargenomen gevaar dat door zeven respondenten werd gerapporteerd 6,57, wat wijst op een matige tot hoge mate van bezorgdheid. Dit suggereert dat Joodse en Israëlsche studenten en medewerkers van Erasmus een aanzienlijk gevoel van risico ervaren, wat wijst op de ernst van antisemitische incidenten of bedreigingen in hun universitaire omgeving. Ook 15 respondenten van **de Vrije Universiteit Amsterdam** rapporteerden een gemiddelde gevaarscore van 6,13, wat wijst op aanhoudende zorgen over veiligheid en een consistent gevoel van onveiligheid. Dit suggereert dat antisemitisme een hardnekkig probleem kan zijn in deze universitaire gemeenschap.

Aan de **Universiteit van Amsterdam** rapporteerden 27 respondenten een gemiddelde score van 5,63. Hoewel dit iets boven het neutrale middelpunt ligt, geeft het aan dat veel respondenten zich matig zorgen maken. Hoewel de situatie niet extreem is, is er nog steeds een merkbaar bewustzijn van risico's onder studenten en medewerkers, zonder een overweldigend gevoel van veiligheid.

Bij de **Universiteit Leiden** (n=20), **de Universiteit Maastricht** (n=10), de TU Delft en de Radboud Universiteit (respectievelijk n=4) waren de gepercipieerde gevaarscores ongeveer 5,2. Dit suggereert een delicaat evenwicht tussen waargenomen veiligheid en gevaar, waarbij respondenten rond het middelpunt zweven. Hoewel velen zich misschien veilig voelen, ervaren sommigen nog steeds een zekere mate van onbehagen of voorzichtigheid met betrekking tot hun veiligheid op de campus.

Respondenten van de **Universiteit Utrecht** (n=11) rapporteerden daarentegen een gemiddelde score van 4,09, wat aangeeft dat ze zich over het algemeen veiliger voelen in vergelijking met andere universiteiten. Hoewel niet geheel vrij van zorgen, suggereert deze score dat antisemitisme een minder urgent probleem kan zijn voor de Joodse en Israëlsche gemeenschap hier. Ook aan de **Rijksuniversiteit Groningen** (n=6) weerspiegelt de score van 4,33 een relatief veiligere perceptie van de campusomgeving.

Voor instellingen met minder respondenten, zoals **Hogeschool Inholland Amsterdam** en **De Haagse Hogeschool**, waren de gerapporteerde risiconiveaus hoger. Vanwege de kleine steekproefomvang moeten deze resultaten echter met de nodige voorzichtigheid worden geïnterpreteerd.

Over het algemeen onthullen de bevindingen ernstige zorgen bij Joodse studenten en medewerkers binnen verschillende instellingen, waarbij veel respondenten hun universitaire omgeving als matig tot zeer gevaarlijk beschouwen. De clustering van hogere gevaarscores bij instellingen met een grotere Joodse en Israëlische bevolking onderstreept de aanzienlijke impact van recente gebeurtenissen op de perceptie van veiligheid op deze universiteiten, vooral na de aanslagen van 7 oktober.

Ervaringen met antisemitisme sinds de aanslagen van 7 oktober

De volgende vraag die de geïnterviewden beantwoordden was: ***"Kunt u persoonlijke ervaringen van antisemitisme delen die u op de campus bent tegengekomen (zowel in als buiten klaslokalen en collegezalen) of in uw professionele leven?"***

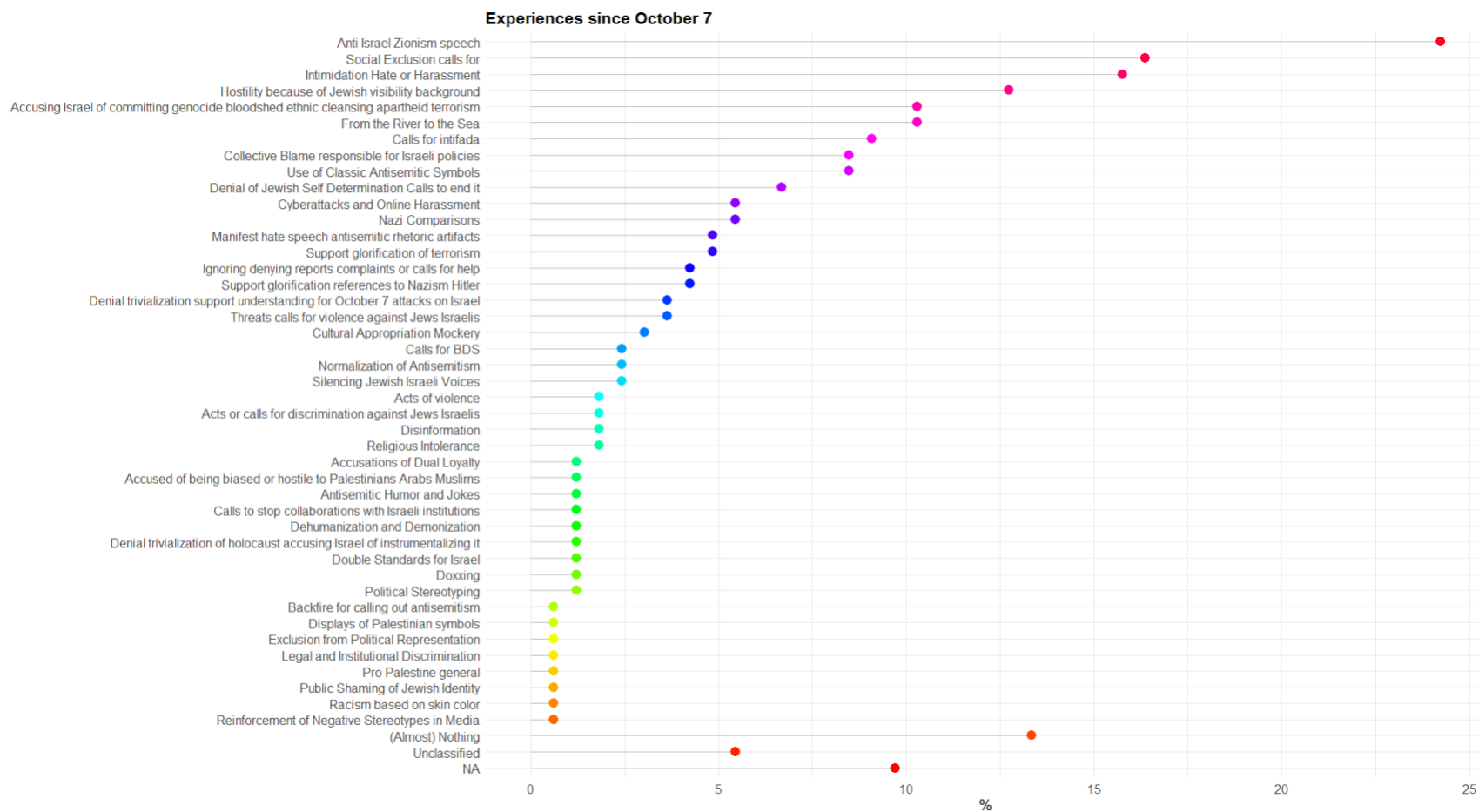
Ervaringen van respondenten na 7 oktober

Belangrijkste bevindingen:

- Anti-Israël en antizionisme uitlatingen waren de meest gerapporteerde ervaring, die tijdens de protesten vaak overging in antisemitisch discours.
- Sociale uitsluiting en intimidatie waren grote zorgen: 16% gaf aan sociale vervreemding en intimidatie, haat of pesterijen te ervaren, wat bijdroeg aan gevoelens van kwetsbaarheid.
- Vijandigheid tegenover de Joodse zichtbaarheid en beschuldigingen van genocide tegen Israël waren aanzienlijk, en de ontkenning van de Joodse zelfbeschikking waren aanzienlijk, waardoor de spanningen op de campussen verder werden aangewakkerd.
- Met iets minder dan een kwart van de respondenten die geen (relevante) incidenten meldden, tonen de algemene bevindingen een zeer vijandige en onveilige omgeving voor Joodse en Israëlische studenten en medewerkers tijdens de protesten.

De analyse van de ervaringen van de respondenten tijdens de protesten in het afgelopen academiejaar onthult een breed scala aan incidenten, wat wijst op een zeer beladen en vijandige omgeving. De meest gemelde ervaring was de anti-Israël of antizionistische uitlating, genoemd door een kwart van de respondenten. In veel gevallen ging het over in een antisemitische discours, met name in de context van vijandigheid jegens Israël na de aanslagen van 7 oktober.

Sociale uitsluiting was de op één na meest gerapporteerde categorie, waarbij 16% van de respondenten zich vervreemd voelde op basis van hun Joodse identiteit. Deze uitsluiting heeft waarschijnlijk de gevoelens van kwetsbaarheid en isolatie binnen academische omgevingen versterkt. Een vergelijkbaar percentage van de respondenten meldde **intimidatie, haat of pesterijen**, wat suggereert dat de protesten een klimaat creëerden waarin Joodse en Israëlische studenten en medewerkers zich persoonlijk geraakt voelden.

Vijandigheid als gevolg van de Joodse zichtbaarheid werd opgemerkt door 13% van de respondenten, wat wijst op een verontrustende trend waarbij de loutere aanwezigheid van Joodse individuen met vijandigheid werd ontvangen. Bovendien meldde 10% van **de respondenten beschuldigingen dat Israël genocide of andere wreedheden begaat**. Deze retoriek bewapende vaak het anti-Israëlsche sentiment om de Joodse identiteit te ondermijnen en de legitimiteit van Israël in twijfel te trekken, waarbij geopolitieke kritiek werd verweven met antisemitisme.

De slogan "**Van de rivier tot de zee, Palestina zal vrij zijn**", vaak geïnterpreteerd als een oproep tot de uitroeiing van Israël, werd vaak gemeld, waarbij 10% van de respondenten het gebruik ervan tijdens protesten noemde. Deze slogan dient als een duidelijk voorbeeld van hoe politieke kritiek kan escaleren tot oproepen tot de eliminatie van Joodse zelfbeschikking, waardoor verhoogde spanningen op de campus worden aangewakkerd.

Andere zorgwekkende bevindingen zijn onder meer de **9%** die aangaf oproepen tot **intifada** (een gewelddadige opstand tegen Israël) te hebben gehoord en de **8,5%** die collectieve beschuldigingen ervoer **voor het Israëlsche beleid**, een klassieke antisemitische trope die alle Joden verantwoordelijk houdt voor de acties van de Israëlsche staat. Sommige respondenten merkten ook het gebruik van klassieke antisemitische symbolen op, een weerspiegeling van de diepgewortelde haat die tijdens deze protesten werd geuit.

Minder vaak gemelde, maar nog steeds belangrijke ervaringen zijn onder meer de **ontkenning van Joodse zelfbeschikking** (7%), **cyberaanvallen**, **nazi-vergelijkingen** en **manifeste haatzaaiende uitlatingen** (5% of meer). Deze incidenten droegen bij aan een sfeer die steeds vijandiger en onveiliger aanvoelde voor Joodse individuen. Verder onderstreepten **de steun voor terrorisme** (5%) en **de dreiging met geweld** (4%) de ernst van de situatie.

Bovendien meldden respondenten dat ze werden onderworpen aan **ontmenselijkende en discriminerende handelingen**, zoals **culturele toe-eigening of bespotting** (3%) en **religieuze intolerantie** (1%). Subtielere maar schadelijke vormen van vijandigheid waren onder meer beschuldigingen van **dubbele loyaliteit** en **antisemitische humor**, waarbij iets meer dan 1% van de respondenten dit gedrag opmerkte.

Ten slotte meldde iets minder dan een kwart van de respondenten dat ze geen of zeer weinig incidenten hadden meegemaakt, of ervoor kozen om niet te antwoorden. Dit suggereert dat niet alle deelnemers antisemitische of vijandige incidenten tegenkwamen, wat de diversiteit en complexiteit van de ervaringen tijdens de protesten benadrukt.

Kortom, deze bevindingen schetsen een verontrustend beeld van de protestomgeving, waar een aanzienlijk aantal Joodse en Israëlsche studenten en medewerkers te maken kreeg met verbale, fysieke en symbolische daden van antisemitisme. De protesten gaven niet alleen aanleiding tot bezorgdheid over antisemitisme, maar ook over de bredere sfeer van vijandigheid en intimidatie die het afgelopen academische jaar de academische omgeving kenmerkte.

Belangrijkste bevindingen:

- Anti-Israël of antizionisme spraak werd gerapporteerd in bijna alle universiteiten, wat wijst op een vijandige omgeving voor Joodse en Israëlische studenten in academische omgevingen.
- Meldingen van sociale uitsluiting of oproepen tot dergelijke uitsluiting waren wijdverbreid, wat een weerspiegeling is van de wijdverbreide marginalisering van Joodse en Israëlische studenten en personeel.
- Er werden daden van intimidatie, pesterijen en blootstelling aan haatzaaiende uitlatingen gemeld, wat wijst op een breder klimaat van intolerantie in meerdere instellingen.
- De zichtbaarheid van Joodse studenten en medewerkers leidde tot vijandige daden, wat wijst op een zorgwekkende trend van uitsluiting op deze campussen.

De analyse van ervaringen op universiteiten benadrukt de alomtegenwoordige en gevarieerde aard van de incidenten waarmee Joodse en Israëlische studenten en personeel worden geconfronteerd, zoals geïllustreerd in de heatmap. De meest genoemde ervaring in bijna alle instellingen waren **anti-Israël- of antizionistische uitingen**, die naar voren kwamen als een prominent probleem. Respondenten van universiteiten als **de Erasmus Universiteit Rotterdam** en **de Radboud Universiteit Nijmegen** rapporteerden percentages van bijna 20%. Aan de **Universiteit van Amsterdam**, de **Rijksuniversiteit Groningen** en de **Universiteit van Tilburg** lagen deze percentages tussen de 25% en 33%, terwijl ze aan de **Vrije Universiteit Amsterdam** en de **TU Delft** alarmerend boven de 50% lagen. Kritiek op Israël ging vaak over in antisemitisch discours, waardoor een vijandige omgeving ontstond voor Joodse en Israëlische studenten.

Sociale uitsluiting van Joodse en Israëlische studenten en personeel, of **oproepen tot dergelijke uitsluiting**, was ook wijdverbreid. Aan de **Universiteit Maastricht** en de **Vrije Universiteit Amsterdam** gaf 27% van de respondenten aan uitsluiting te ervaren, wat wijst op een verontrustend patroon van marginalisering. Iets lagere percentages van 17% tot 18% werden gerapporteerd aan de **Universiteit van Amsterdam**, de **Radboud Universiteit Nijmegen** en de **Rijksuniversiteit Groningen**, wat aantoont dat antisemitisme niet alleen invloed heeft op politieke discussies, maar ook het sociale welzijn en de veiligheid van Joodse en Israëlische studenten ondermijnt.

Veel respondenten meldden **intimidatie, pesterijen en haatzaaiende uitlatingen**. Een op de drie geïnterviewden van **de Universiteit van Tilburg** en **de Radboud Universiteit Nijmegen** ervaart deze problemen, terwijl ongeveer 20% van de respondenten aan de **Erasmus Universiteit Rotterdam**, de **Universiteit van Amsterdam** en de **Universiteit Utrecht** soortgelijke ontmoetingen rapporteerde. Deze bevindingen suggereren een breder klimaat van intolerantie dat het academische en persoonlijke leven van respondenten diepgaand beïnvloedt.

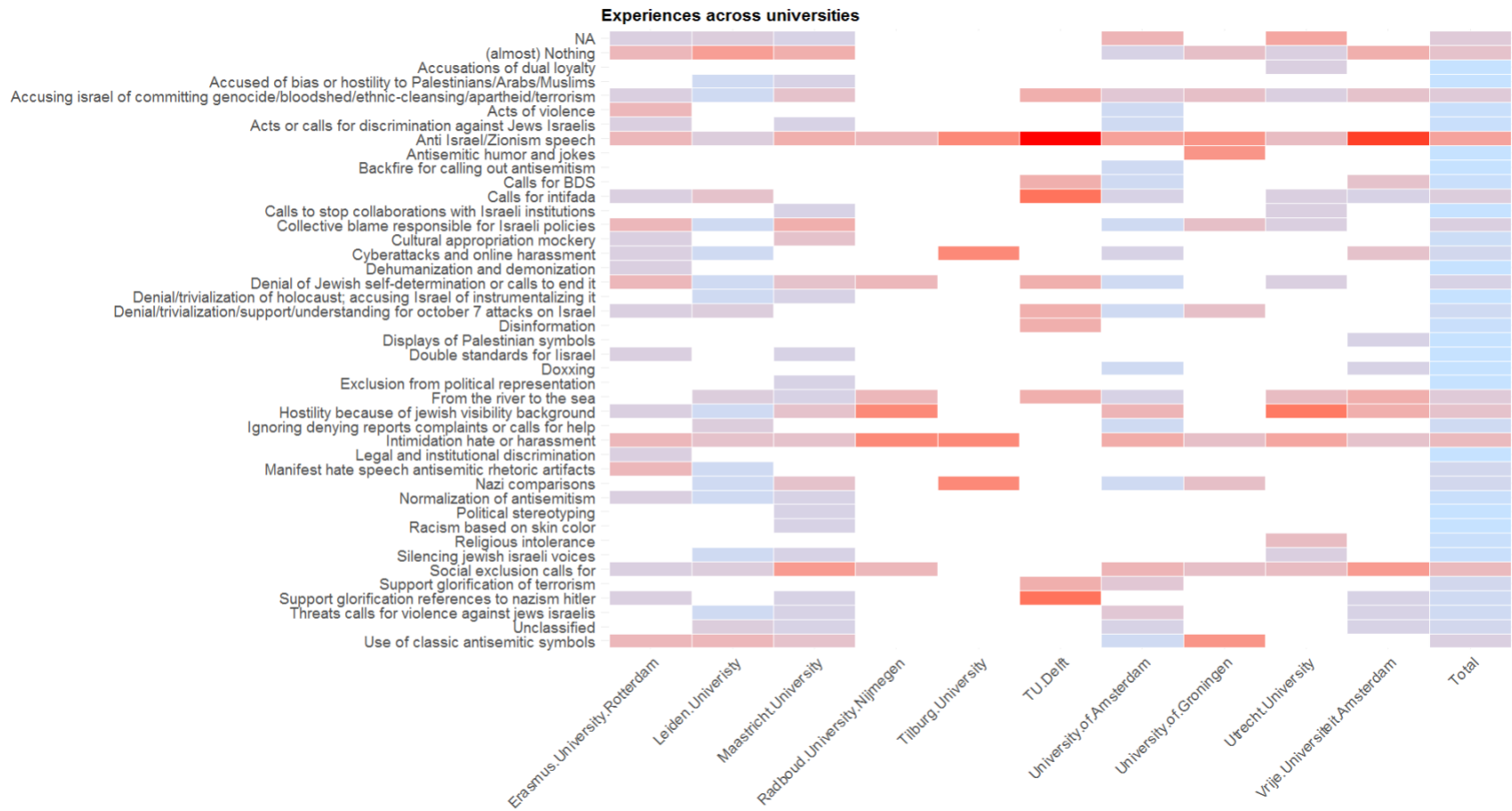
Vijandigheid met betrekking tot de Joodse zichtbaarheid was een ander belangrijk punt van zorg op universiteiten. Twee op de vijf respondenten aan de **Universiteit Utrecht** en een op de drie aan de **Radboud Universiteit Nijmegen** gaven aan vijandig te staan tegenover hun Joodse identiteit. Aan de

Universiteit Maastricht ervoer 13% van de respondenten dit, terwijl 18% aan de **Universiteit van Amsterdam** soortgelijke incidenten meldde. Deze bevindingen onthullen een verontrustende trend waarbij de Joodse zichtbaarheid zelf een trigger wordt voor vijandigheid, waardoor academische omgevingen veranderen in ruimtes van angst en uitsluiting voor veel Joodse studenten en medewerkers. De slogan "***From the River to the Sea, Palesine will be Free***", vaak geïnterpreteerd als een oproep tot de vernietiging van Israël, werd tijdens protesten door 10% van de respondenten genoemd. Tussen de 15% en 20% van de geïnterviewden aan **de Universiteit Utrecht, de Radboud Universiteit Nijmegen en de Vrije Universiteit Amsterdam** meldden deze spreekwoorden te hebben gehoord bij demonstraties op de campus, terwijl lagere percentages van 7% tot 9% werden gemeld aan de **Universiteit Maastricht, de Universiteit van Amsterdam en de Universiteit Leiden**. De aanwezigheid van dergelijke opruiende slogans bedreigt niet alleen de waargenomen veiligheid en inclusiviteit van campusomgevingen voor Joodse en Israëlische studenten, maar onderstreept ook de dringende behoefte aan dialoog en onderwijs rond deze gevoelige kwesties.

Hoewel minder frequent, omvatten andere belangrijke ervaringen **beschuldigingen van het plegen van oorlogsmisdaden door Israël, ontkenning van Joodse zelfbeschikking** en het beschuldigen van Joodse en Israëlische studenten voor het Israëlische beleid. Deze incidenten, hoewel gerapporteerd door een kleiner deel van de respondenten, onderstrepen de ernst van de situatie waarmee Joodse gemeenschappen binnen academische omgevingen worden geconfronteerd.

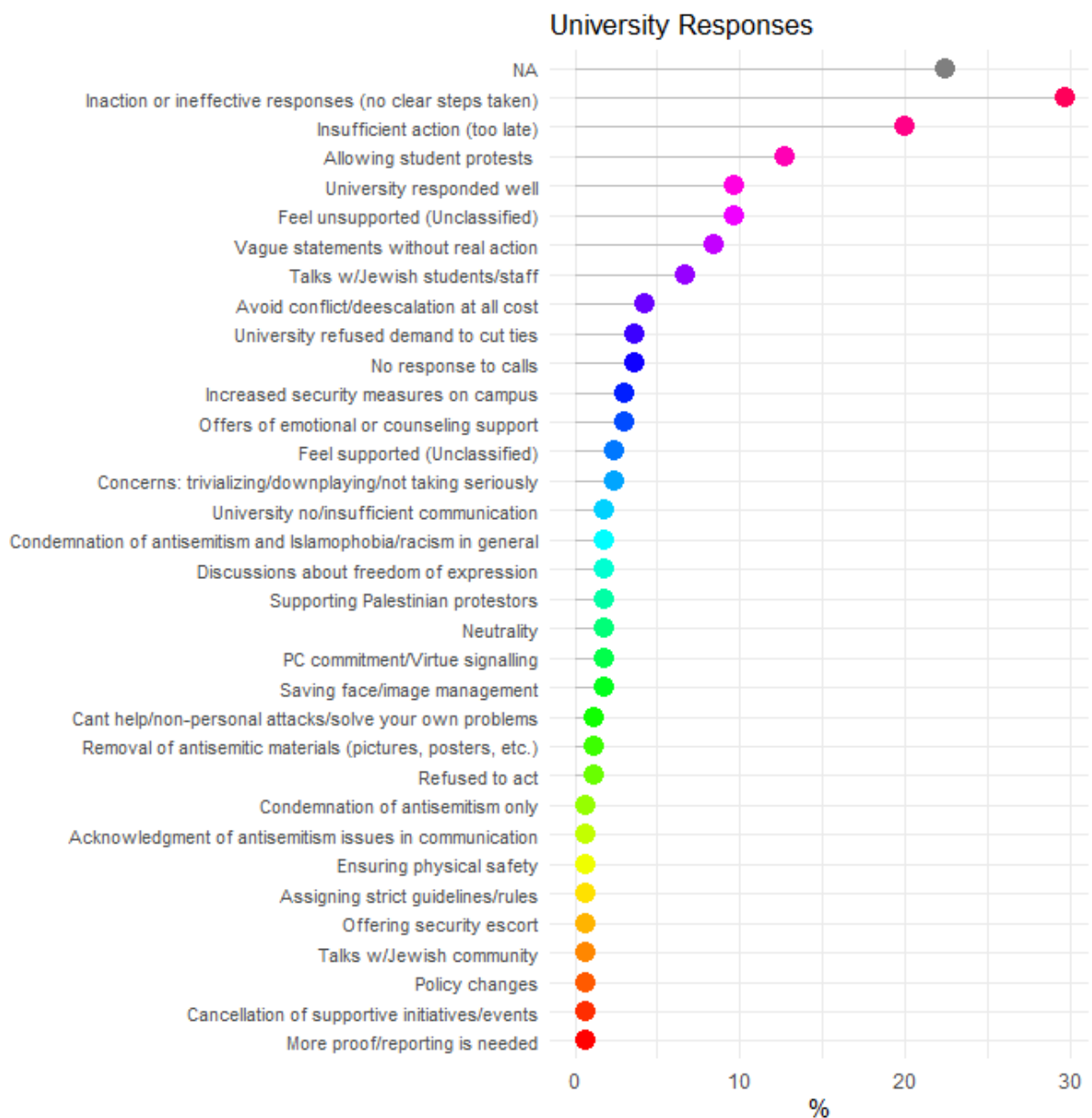
De heatmap vertegenwoordigt visueel niet alleen de ruwe gegevens, maar ook de geleefde realiteit van Joodse en Israëlische studenten en personeel, en benadrukt de dringende noodzaak voor universiteiten om antisemitisme in al zijn vormen te confronteren en aan te pakken.

Over het algemeen geven deze bevindingen een verontrustend beeld van de protestomgeving op de campus, waar antisemitisme zich manifesteert door zowel openlijke acties als subtielere vormen van discriminatie. De gegevens dienen als een cruciale herinnering aan de voortdurende uitdagingen waarmee Joodse gemeenschappen in academische omgevingen worden geconfronteerd en benadrukken het belang van institutionele reacties op deze incidenten.

Reacties universiteiten

De laatste vraag die de geïnterviewden beantwoordden was: ***"Hoe heeft uw universiteit gereageerd op incidenten van antisemitisme? Voel je je gesteund door het bestuur? Wat had er anders moeten gebeuren?"***

Belangrijkste bevindingen:

- Er bestaat een aanzienlijke kloof tussen de ervaringen van Joodse en Israëliische studenten en personeel en de acties die universiteiten hebben ondernomen om antisemitisme aan te pakken, waarbij bijna 30% aangeeft dat er geen effectieve actie is ondernomen.
- Gevoel van passiviteit: Respondenten toonden zich gefrustreerd over ontoereikende reacties, waarbij 20% aangaf dat de ondernomen acties te laat of ontoereikend waren, waardoor velen zich kwetsbaar en niet gesteund voelden.
- Communicatiefouten: Slechts 10% van de respondenten meldde positieve reacties van universiteiten op antisemitisme, terwijl 4% geen institutionele reactie opmerkte, wat wijst op een gebrek aan transparantie en betrokkenheid van universiteiten.
- Aanhoudende zorgen: De bevindingen wijzen op ernstige bezorgdheid onder Joodse en Israëliische studenten en personeel over antisemitisme op campussen, aangezien instellingen moeite hebben om zinvolle ondersteuning en structurele veranderingen door te voeren.

De bevindingen onthullen een duidelijke kloof tussen de ervaringen van Joodse en Israëliische studenten en medewerkers en de acties die universiteiten ondernemen om antisemitisme aan te pakken. Een overweldigend gevoel onder de respondenten is dat universiteiten hebben gereageerd met passiviteit, ontoereikende maatregelen en een gebrek aan institutionele steun, waardoor velen zich kwetsbaar en in de steek gelaten voelen wanneer ze werden geconfronteerd met antisemitische incidenten of andere negatieve ervaringen. Slechts een minderheid meldde positieve interventies van hun universiteiten, wat suggereert dat zinvolle ondersteuning eerder uitzondering dan norm is.

Bijna 30% van de respondenten gaf aan dat hun **universiteiten geen effectieve actie ondernam** toen antisemitisme werd gemeld, wat wijst op een breder falen van veel instellingen om passende stappen te ondernemen om het probleem aan te pakken. Daarnaast gaf 20% aan dat er **wel actie werd ondernomen**, maar dat deze te laat kwam **of onvoldoende waren om een zinvolle impact te hebben**. Deze antwoorden weerspiegelen een wijdverspreide frustratie over de manier waarop universiteiten omgaan met dergelijke incidenten, waardoor Joodse en Israëliische studenten en medewerkers zich niet gesteund voelen. Bovendien vond ongeveer 10% van de respondenten van mening dat hun bezorgdheid werd beantwoord met **vage of vrijblijvende verklaringen**, wat de perceptie versterkt dat universiteiten geen echte inzetten om antisemitisme aan te pakken.

Dit gevoel van verwaarlozing wordt verder benadrukt door één op acht respondenten die meldden dat universiteiten protesten lieten doorgaan, zelfs wanneer deze protesten duidelijk in strijd waren met het universiteitsbeleid of veiligheidsproblemen veroorzaakten voor Joodse en Israëliische studenten. Bovendien meldde een minderheid van de respondenten dat ze helemaal geen reactie kregen van hun instellingen, of dat hun universiteit weigerde actie te ondernemen. Deze weigering om op te treden zendt een sterk signaal uit dat antisemitisme niet wordt behandeld met de ernst die het vereist.

Slechts 10% van de respondenten meldde dat hun universiteiten effectief reageerden op antisemitisme en een paar respondenten (3%) maakte melding van specifieke positieve acties die door hun instellingen werden ondernomen, zoals verhoogde beveiliging of het aanbieden van emotionele en psychologische steun, maar dergelijke inspanningen waren zeldzaam. Evenzo merkte 4% van de respondenten op dat hun universiteit een principieel standpunt innam door te weigeren de banden met Israël te verbreken ondanks de druk van demonstranten. Slechts 1% van de respondenten vermeldde echter tastbare acties, zoals verbeteringen van de fysieke veiligheid of beleidswijzigingen, wat wijst op een gebrek aan zichtbare, structurele inspanningen om de diepere oorzaken van antisemitisme op campussen aan te pakken.

In het algemeen wijzen de bevindingen op een ernstige mate van bezorgdheid onder Joodse en Israëliische studenten en medewerkers, waarbij de antwoorden van de instellingen vaak niet voldoen aan de verwachtingen en behoeften.

Categorie	Specifieke antwoorden
Universiteit reageerde goed	Ongewijzigd
Inactiviteit/ineffectieve reactie	Ongewijzigd
Onvoldoende actie (te laat)	Ongewijzigd
Overig (positief)	Universiteit weigerde eis om banden te verbreken, Alleen veroordeling van antisemitisme, Verwijdering van antisemitisch materiaal, Verhoogde veiligheidsmaatregelen, Erkenning van antisemitisme, Emotionele/counseling ondersteuning, Zorgen voor fysieke veiligheid, Gesprekken met Joodse gemeenschap/personeel, Beleidswijzigingen
Overig (gemengd)	Zowel positieve als negatieve reacties genoemd
Overig (negatief)	Geen communicatie, Conflicten/de-escalatie vermijden, Kan niet helpen, Veroordeling van antisemitisme en islamofobie, Protesten toestaan, Discussies over vrijheid van meningsuiting, Palestijnse demonstranten steunen, Neutraliteit, Deugdsignalering, Zorgen bagatelliseren, Geen reactie, Geweigerd om te handelen, Imagobeheer
Voel je niet gesteund (niet geclassificeerd)	Ongewijzigd

De door de ondervraagden gerapporteerde reacties werden gegroepeerd in bredere categorieën om de analyse te vereenvoudigen en een duidelijker inzicht te geven in de institutionele reacties. Sommige categorieën bleven ongewijzigd, zoals “De universiteit heeft goed gereageerd”, dat gevallen belicht waarin instellingen effectieve actie ondernamen, en “Inactiviteit of ineffectieve reacties” en “Onvoldoende actie”, die betrekking hebben op situaties waarin weinig tot geen actie werd ondernomen. Daarnaast omvat de categorie “Voelt zich niet gesteund” gevallen waarin respondenten een gebrek aan institutionele steun voelden, zonder verdere classificatie.

De categorie “Andere (positieve)” groepeerde specifieke positieve acties ondernomen door universiteiten, zoals het verhogen van de veiligheidsmaatregelen, het verwijderen van antisemitische materialen en het aanbieden van emotionele steun. Daarentegen groepeerde de categorie “Andere (negatieve)” verschillende inadequaatte reacties, zoals vage verklaringen, weigering om actie te ondernemen en het toelaten van protesten die de spanningen verhoogden. De categorie “Gemengd” omvat reacties die zowel positieve als negatieve reacties van universiteiten weerspiegelen.

De bevindingen, geïllustreerd in een gestapeld staafdiagram, categoriseren de reacties van de instellingen aan de hand van verschillende kleuren: verschillende tinten rood staan voor negatieve reacties, terwijl tinten groen staan voor positieve acties van universiteiten.

In het algemeen laat de analyse een zorgwekkende trend zien: over veel instellingen rapporteert een aanzienlijk deel van de respondenten dat er onvoldoende of ineffectieve actie zijn ondernomen. Aan de Erasmus Universiteit Rotterdam gaf bijvoorbeeld 33,3% van de respondenten aan dat er onvoldoende actie was ondernomen en 16,7% meldde geen actie of geen effectieve maatregelen. Terwijl een klein deel (8,3%) vond dat de universiteit goed reageerde, uitte de meerderheid ontevredenheid over het niveau van de geboden ondersteuning.

Ook aan de Universiteit Maastricht vond een groter deel van de respondenten (13,3%) dat de universiteit goed had gereageerd, maar 46,7% gaf aan dat er niets was gedaan of geen effectieve reactie.

Aan de Universiteit Leiden meldde 34,8% van de respondenten dat er onvoldoende actie werd ondernomen en 21,7% dat er niets werd ondernomen, waarbij geen enkele respondent aangaf dat de universiteit goed had gereageerd. De Vrije Universiteit Amsterdam vertoont een vergelijkbaar patroon: terwijl 6,7% van de respondenten vond dat de universiteit goed reageerde, gaf 20% aan onvoldoende actie te hebben gezien en 26,7% sprak van geen enkele reactie.

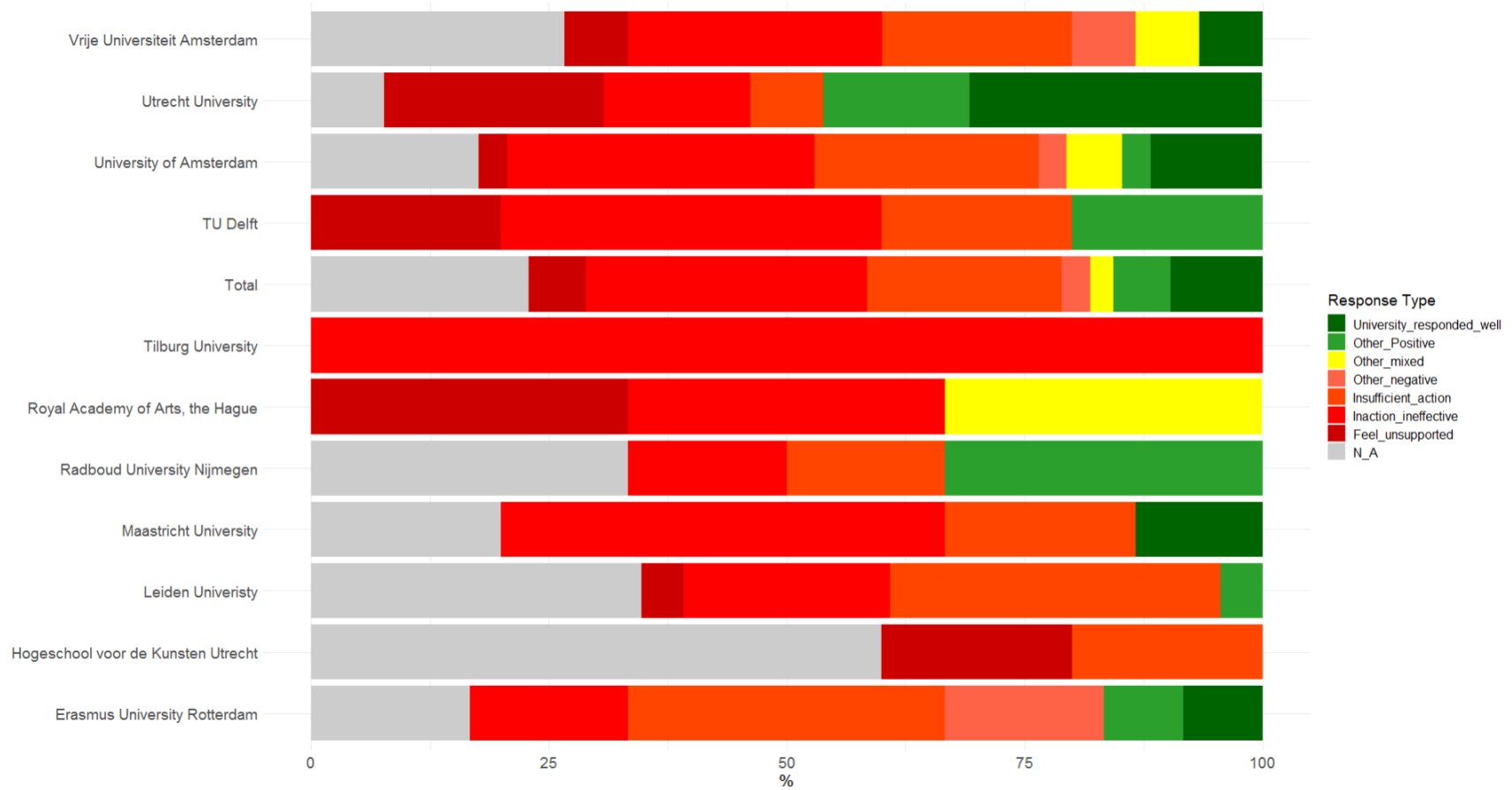
Interessant is dat de Universiteit Utrecht eruit springt als een uitzondering, met 30,8% van de respondenten die aangeven dat de universiteit goed heeft gereageerd, terwijl slechts 7,7% aangeeft onvoldoende actie te hebben waargenomen en 15,4% geen actie te hebben ondervonden. Dit suggereert dat de Universiteit Utrecht antisemitische incidenten mogelijk effectiever heeft aangepakt dan andere instellingen.

Kleinere instellingen, zoals de Hogeschool voor de Kunsten Utrecht en de Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten Den Haag, lieten hoge percentages zien van inactiviteit of ineffectieve reacties (33,3%) en het gevoel niet gesteund te worden (20-33%). Deze bevindingen suggereren dat kleinere instellingen moeite kunnen hebben om effectieve actie te ondernemen, waardoor studenten en medewerkers kwetsbaarder worden.

De algemene resultaten voor alle instellingen laten zien dat 29,5% van de respondenten aangaf geen actie te hebben gezien of ineffectieve reacties en 20,5% maakte melding van onvoldoende actie. Slechts 9,6%

vond dat hun instelling goed reageerde, wat wijst op een algemeen gevoel van ontoereikendheid bij het aanpakken van antisemitisme aan universiteiten.

Deze bevindingen suggereren dat universiteiten hun aanpak opnieuw moeten evalueren en sterkere, meer ondersteunende maatregelen moeten nemen om antisemitisme op de campus te bestrijden. Het grote aantal studenten en medewerkers dat spreekt van onvoldoende of ineffectieve reacties, wijst erop dat er behoefte is aan duidelijkere richtlijnen, krachtiger beleid en transparantere communicatie bij het omgaan met dergelijke ernstige incidenten.

Conclusies

De bevindingen van dit rapport onthullen een verontrustend beeld van wijdverbreide onveiligheid onder Joodse en Israëliische studenten en medewerkers aan Nederlandse universiteiten. De meeste respondenten zien een zekere mate van gevaar binnen hun academische omgeving, wat aangeeft dat de huidige veiligheids- en inclusiviteitsmaatregelen tekortschieten. Veel van de gemelde incidenten draaien om anti-Israëliische of antizionistische uitlatingen, sociale uitsluiting en gevallen van intimidatie of pesterijen. Deze problemen komen vaak naar voren door het politieke discours en de sociale dynamiek op de campus, waardoor een sfeer van vijandigheid ontstaat voor Joodse en Israëliische individuen.

Een van de meest opvallende bevindingen is de discrepantie tussen de ervaringen van leden van de Joodse en Israëliische gemeenschap en de acties die door universiteiten werden ondernomen. Veel respondenten zijn van mening dat instellingen er niet in zijn geslaagd om effectieve antwoorden op hun zorgen te implementeren, wat de noodzaak onderstreept van aanzienlijke verbetering in het beleid en de reacties van universiteiten. Het rapport wijst ook op een aanzienlijke variatie tussen instellingen, waarbij sommige universiteiten hogere percentages antisemitische incidenten laten zien dan andere. Deze variabiliteit suggereert dat op maat gemaakte benaderingen nodig zijn om de unieke uitdagingen van elke instelling aan te pakken.

In het licht van deze bevindingen presenteren we een aantal belangrijke aanbevelingen:

- **Alomvattend antisemitismebeleid:** Universiteiten moeten een duidelijk, nultolerantiebeleid ontwikkelen en handhaven dat specifiek gericht is op antisemitisme. Dit beleid moet definities, rapportagemechanismen en gevolgen voor schendingen bevatten.
- **Verbeterde meldings- en responssystemen:** Zet transparante, toegankelijke systemen op voor het melden van antisemitische incidenten, met duidelijke protocollen voor tijdige en effectieve institutionele reacties.
- **Proactieve betrokkenheid:** Universiteiten moeten proactief samenwerken met Joodse en Israëliische studentengroepen om hun zorgen en ervaringen te begrijpen, en een voortdurende dialoog bevorderen om beleid en praktijk te informeren.
- **Evenwichtige benadering van campusactivisme:** Ontwikkel richtlijnen die de vrijheid van meningsuiting beschermen en tegelijkertijd haatzaaiende uitlatingen of intimidatie voorkomen. Duidelijkere regels voor protesten en het gebruik van opruiende slogans of symbolen kunnen nodig zijn.
- **Regelmatige beoordelingen** van het campusklimaat: Voer regelmatig beoordelingen uit van het campusklimaat, waarbij specifiek wordt ingegaan op de ervaringen van Joodse en Israëliische studenten en personeel, om de voortgang te volgen en verbeterpunten te identificeren.
- **Samenwerkingsinitiatieven:** Bevorder de samenwerking tussen universiteiten, Joodse organisaties en andere belanghebbenden om best practices te delen en gecoördineerde strategieën te ontwikkelen om antisemitisme in het hoger onderwijs te bestrijden.

- **Verbeterde ondersteunende diensten:** Versterken van de geestelijke gezondheidszorg en ondersteunende diensten die zijn afgestemd op de behoeften van studenten en personeel die te maken hebben gehad met antisemitisme of aanverwante vormen van discriminatie.

De bevindingen onderstrepen de dringende noodzaak van doortastende maatregelen om antisemitisme in het Nederlandse hoger onderwijs aan te pakken. Hoewel de uitdagingen aanzienlijk zijn, bieden ze universiteiten ook de kans om hun toewijding aan inclusiviteit, diversiteit en academische excellentie opnieuw te bevestigen. Door deze aanbevelingen te implementeren en een cultuur van respect en begrip te bevorderen, kunnen Nederlandse universiteiten omgevingen creëren waarin alle studenten en medewerkers, ongeacht achtergrond of overtuiging, academisch en persoonlijk kunnen gedijen.

Vooruitgaan vereist aanhoudende inspanning, een open dialoog en de bereidheid om ongemakkelijke waarheden onder ogen te zien. We hopen dat dit rapport zal inspireren tot betekenisvolle verandering en academische leiders, beleidsmakers en leden van de gemeenschap zal aanmoedigen om samen te werken om campussen te creëren die echt gastvrij en veilig zijn voor iedereen.